

Goed gedrag op Social Media

Aanleiding

Recente gebeurtenissen laten zien dat in een gemeenschap als het Isendoorn handelen op social media grote gevolgen kan hebben. We hebben een protocol waarin afspraken staan die ons helpen de juiste dingen te doen in het gebruik van social media.

Daarnaast is er voor ons medewerkers een heldere gedragscode die grenzen aangeeft voor contacten op social media.

Beide documenten krijgen betekenis wanneer we met elkaar en de leerlingen gesprekken voeren over de inhoud, de veiligheid die deze inhoud biedt en de dilemma's die het kan oproepen.

Doel

Versterken bewustwording goed gedrag en handelen op social media bij leerlingen en personeel. Door de gezamenlijke aanpak blijven werken aan de veilige omgeving voor personeel en leerlingen.

Aanpak

Personeel

Met de medewerkers gaan we in gesprekken in kleine groepen de gedragscode bespreken. De afdelingsleiders creëren momenten waar collega's zich voor kunnen inschrijven. De collega's krijgen ter voorbereiding de gedragscode (*bijlage*) en een folder *Grenzen aan gedrag* (*bijlage*) waarin ook de bestaande wettelijke regelingen vooral ten aanzien van (seksueel) ontoelaatbaar gedrag helder in staan uitgelegd.

Leerlingen

Met de leerlingen staan we in de les stil bij goed gedrag (o.a. op social media) via het social mediaprotocol. We benaderen de kernteams met een gesprekshandleiding. Daarbij komen allerlei voorbeelden van lesmateriaal dat kan worden ingezet. We laten het aan de kernteams over welke zij geschikt vinden voor hun jaarlaag.

We kunnen het ons voorstellen dat de mentorles mogelijkheid biedt voor deze aanpak. Mocht je als mentor daarin begeleid willen worden, dan is dat goed mogelijk. Deze handleiding is mede opgesteld door Ilse Fett (OZS). Collega's van het OZS staan klaar om je te begeleiden op aanvraag.

Mogelijke lesaanpak social media

Kernteams

In de maand oktober wordt in elke klas aandacht besteed aan het social mediaprotocol. In de les staat men stil bij onderstaande drie onderdelen. Hieronder staat een leidraad met verwijzingen naar lesmateriaal. We laten het aan het kernteam over hoe de les eruit kan gaan zien (rekening houdend met de verschillen in leeftijd).

Belangrijk!

Een belangrijke doelstelling is dat leerlingen zich realiseren dat er op school mogelijkheden zijn om hulp te vragen wanneer je op een of andere manier last heb van handelingen van anderen o.a. op social media. Geef aan dat dit kan bij mentor (ook evt via mail), schoolleiding en vertrouwenspersonen.

We willen jullie nadrukkelijk vragen de leerlingen hierop te wijzen.

Drie onderdelen van een les over gedrag op social media:

Weten: het social mediaprotocol op het Isendoorn

Doel:

De bepalingen kennen, wat zijn de do's and don'ts. Ervoor zorgen dat er geen misverstanden zijn. Weten hoe te handelen.

Warmte: de kwetsbaarheid van een leerling en een docent op social media

Doel:

Besef dat je als leerling zelf of in de groep kwetsbaar kan zijn op social media.

Besef wat de kwetsbaarheid van een docent is op social media.

Besef dat je met een protocol jezelf en de ander minder kwetsbaar maakt op sociale media.

Waarden: hoe ontwikkel ik mijn eigen handelen op social media

Doel:

Aan de hand van dilemma's bepalen wat je eigen do's and don'ts zijn in het gebruik van social media

Inspiratie

- **Weten**

Artikel Martine Delfos: *De relatie tussen de ontwikkeling van kinderen en de virtuele wereld* (zie bijlage)

<https://www.nro.nl/kennisrotondevragenopeenrij/effectieve-interventies-tegen-digitaal-ongewenst-gedrag/>

- **Interventies/werkvormen/klasopdrachten**

Besteld: *Het sociale media werkboek voor jongeren* (te leen bij zorgkantoor)

Interactieve film: *It's up to you* (interventie tegen cyberpesten) <https://www.itsuptoyou.nu/>

Trailer Netflix *Social dilemma* <https://www.netflix.com/nl/title/81254224>

www.mediawijsheid.nl: filmpjes als basis voor gezonde discussie

www.socialmediawijs.nl

www.leraar24.nl (dialoog over terreur in de klas)

www.lessonup.com internethelden: Grappig of over de grens?
<https://www.lessonup.com/nl/lesson/8f4ikQ6o5wz3AnRB6>

Les Instagrap (onderbouw VO) https://www.kennisnet.nl/app/uploads/kennisnet/digitale-geletterdheid/Documenten/lestip_instagrap.pdf

- **Dialoog over terreur op social media**

https://www.leraar24.nl/app/uploads/Dialoog_in_de_klas_over_terreur_op_sociale_media_v_o.pdf

- **Digitale lessen**

https://www.bureaujeugdenmedia.nl/project/DeInternetHelden/?_ga=2.21167611.1745720345.1602062023-1330554887.1602062023

Spel *Gedragen Gedrag* (www.schoolenveiligheid.nl) nu niet te bestellen tot 31 oktober (na deze datum checken of dit aangeschaft kan worden, te leen bij het zorgkantoor)

Lesplan leerjaar 3: Sociale media: hoe moet het niet, en hoe moet het wel? (*bijlage*)

www.mentorlessen.nl

Lesprogramma *Je Lijf, je Lief!* (in de *bijlage*, tevens exemplaar te leen bij zorgkantoor); doelgroep praktijkonderwijs, maar prima voor ideeën! <https://www.movisie.nl/interventie/je-lijf-je-lief>

Kaartjes VO liefdessituaties (*bijlage*)

www.stappenplansexting.nl (stappenplan tevens in *bijlage*, stappen uitgelegd op de site)

www.bureaujeugdenmedia.nl Hulp bij online incidenten en sociale veiligheid, kant-en-klare mentorlessen, ouderavonden en scholing voor professionals (020-6626559)

LOVE online toolkit

Tips en links voor professionals-hulpmiddelen bij de mediaopvoeding (*bijlage*)

<https://www.bureaujeugdenmedia.nl/wp-content/uploads/2020/03/Tips-en-links-professionals-maart-2020-Justine-Pardoen-Bureau-Jeugd-en-Media.pdf>

Veilig appen; *Whatshappy*

https://www.kennisnet.nl/app/uploads/kennisnet/digitale_vaardigheden/mediawijsheid/bijlagen/Kennisnet-lestips-WhatsHappy.pdf

Les over fakenieuws: checklist nepnieuws. www.nieuwsindeklas.nl

Een kant en klare [Veilige Wachtwoorden Quiz](#).

Met deze [link](#) kunnen je leerlingen de quiz direct spelen.

Ze hebben geen Google account nodig. Je leerlingen krijgen direct hun punten te zien en de goede en foute antwoorden.

Je kunt ook zelf een [kopie](#) van de hele quiz maken. Dan kun je de antwoorden van jouw leerlingen zien in het antwoord overzicht. Bovendien kun je dan eventueel de vragen aanpassen of uitbreiden. In dat geval heb jij wel een Google account (gratis) nodig.

Met deze [link](#) maak je de kopie.

- **Stellingen** (*bijlage Stellingen social media bewust*)

Mijn vriendschappen worden beter door social media.

Social media hebben een slechte invloed op de jeugd.

Social media leiden af bij het maken van huiswerk of als je andere belangrijke dingen doet.

Social media maken je onzeker.

Verslaving aan social media is een groot probleem.

Het is beter als er helemaal geen social media bestaan.

Jongeren verliezen het contact met de wereld door met hun telefoon bezig te zijn.

Het is moeilijk om te stoppen met social media.

De meesten zijn bang om buitengesloten te worden als ze geen gebruik maken van social media.

Social dilemma (vanaf dia 11 in *bijlage Stellingen social media bewust*)

Heb je liever?

10.000 likes of 10 echte vrienden?

1 miljoen volgers op Insta of een schooldiploma?

Een perfect leven op social media of een saai leven in het echt?

5 uur per dag social media of 5 uur per dag met familie en vrienden?

€ 50.000,- en een jaar lang zonder social media of € 100.000,- in één keer nooit meer op social media?

Nooit meer Insta of nooit meer Snapchat?

Liever mooi op socials en 10.000 haat op social media of liever lelijk zijn?

Liever iemand pesten op social media of voor iemand opkomen?

1 jaar zonder muziek of 4 jaar zonder Snapchat?

5 uur per dag op WhatsApp of 5 uur per dag op Snap?

Nepaccount met 5000 volgers of een echt account met 50 volgers?

- **Regels voor een gezonde discussie**

1. Elkaar uit laten praten
2. Luister naar de ander, als een ander praat ben jij stil.
3. Geef je eigen mening ("Ik...")
4. Mening geef je op inhoud, niet op de persoon (jij zegt..., wat jij zegt...)
5. Geef je een medeleerling tijd te antwoorden op jouw vraag.
6. Vriendelijk blijven
7. Blijf bij het onderwerp
8. Stel je vragen om meer te weten te komen?
9. De voorzitter leidt de groep, geeft geen mening
10. Niets is gek, raar, fout of goed, maar wel serieus
11. Herhaal wat de ander heeft gezegd (check en begrijp)

- **Thema's**

Online pesten, fake nieuws, misbruik gegevens, grooming, sexting, privacy, hoe presenteer je jezelf, waar kun je terecht als je zelf of een ander een probleem heeft op social media, social media en relatie tot klasgenoten/medeleerlingen/docent, veilig appen, algemeen taalgebruik.... En?

- **Mogelijke opbouw van de les**

Oriëntatie op onderwerp (onderwerp van protocol als leidraad?)

Doelen (inzicht, kennis, bewustwording, voeren gezonde discussie, leerling weet waar te melden bij problemen of signalering van ander)

Wat zegt ons protocol?

Werkvorm (stelling, debat voeren, klassikaal, of eerst voor veiligheid in kleinere groepen en terug laten komen klassikaal, discussie adhv filmpjes, casus voorleggen, oorzaak gevolg schema met meerdere keuzes en oplossingen, en.....)

Als je nu naar ons protocol kijkt?

Wat willen we? Wat wil jij?

Wat ga je vanaf morgen anders doen?

- **Andere ideeën?**

Idee: projecten voor leerlingen: competentiemodel mediawijs, regels WhatsApp, protocol digitaal doen we normaal (regels bij videolessen)